V Praze 18.11.2011

Oponentský posudek na bakalářskou práci Alice Hurychové: „Partnerství a rodičovství lesbických žen“. Oponentka Mgr. Věra Pivoňková Ph.D.

Předložená bakalářská práce se věnuje doposud poměrně málo prozkoumané problematice, jakou představuje výzkum dlouhodobého vztahu a rodičovství lesbický žen. Jedná se o práci teoretickou, jejíž záměrem bylo kriticky shrnout výsledky odborných studií, které se věnovaly tomuto tématu, či témat bezprostředně blízkých jako problematika ženské sexuality obecně, vysvětlení pojmu homosexuality, bisexuality, coming-outu atd.

Práce po formální stránce zahrnuje 55 stran textu a je rozčleněna do čtyř hlavních kapitol: Homosexualita, Lesbické ženy a partnerské vztahy, Sexualita lesbických žen, Rodina a lesbické rodičovství. Dále obsahuje Shrnutí a závěr, rejstřík užité terminologie a bibliografii, která obsahuje 154 citovaných prací, většinou cizojazyčných odborných studií a na závěr autorka uvádí 30 použitých internetových odkazů.

Práce je psaná živým, pro čtenáře přístupným jazykem, který však nesnižuje její odbornou úroveň. Text je vybaven bohatým citačním aparátem, odborné termíny jsou vysvětleny v poznámkách pod čarou či v rejstříku použité terminologie. Práce obsahuje některé formální i obsahové nedostatky, které bych zmínila chronologicky. K formálnímu nedostatkům patří zejména absence citovaných prací v rejstříku bibliografie, které jsem zaznamenala v těchto případech: str. 22 (Deaux, Hanna1984), (Smith-Stilmann, 2002), str. 23 (Pondělíčková, Mašlová, 1992), str. 30 (Baumaister, 2000),str. 46 (Ray, Gregory, 2001), str. 49 (Arnup, 1995, Benkov,1994), str. 54 (Baumaister, 2000). Vzhledem k tomu, že se jedná o práci teoretickou, jejíž těžiště spočívá v práci s literaturou, není tento nedostatek nezanedbatelný. Po obsahové stránce se pak v některých pasážích objevuje podle mého názoru logicky nekonzistentní způsob argumentace. K tomuto jevu dochází např. na straně 25 na konci 2 odstavce z něhož vyplývá, že heterosexuálové by měli mít více problémů ve vztahu, neboť nejsou tak otevření ve zveřejňování pravé sexuální povahy svého vztahu ve srovnání s homosexuály, kteří častěji diskutují o svých problémech. Na str. 39 první věta prvního odstavce zní, cituji: „ Volba rodičovství s sebou nese značná rizika, proto se dá předpokládat, že touha po dítěti je u lesbických žen větší nežli u jejich heterosexuálních kolegyň“, což by implikovalo, že většina heterosexuálních žen svoje těhotenství neplánuje, což se v době masivního užívání antikoncepčních prostředků různého charakteru zdá být nerealistické.

Další otázku ve mě vyvolává celá podkapitola 2.4.1 na str. 26: Možná konkurence v lesbických partnerských vztazích, která měla pojednat o možných problémech a dlouhodobé

dynamice uvnitř lesbického páru. V rámci této kapitoly se však autorka práce omezuje na pouhou citaci starší studie (Lindenbaum, 1985). Ta referuje o specifickém problému tzv. „splývání“, který není představen v rámci širšího spektra možných partnerských problémů, které mohou být podobné jako v případě heterosexuálních vztahů (na což sama autorka dále upozorňuje), což má vliv na jeho nepřiměřenou generalizaci. Od práce jejíž hlavním záměrem je poskytnou přehled o literatuře bych však očekávala, že shrne výsledky většího počtu studií, které kriticky uspořádá a interpretuje, případně nabídne svůj příspěvek do diskuse. Proto považuji tento způsob referování ve výše zmíněné kapitole za nedostatečný. Na str. 32 odstavec 6 se autorka pouští do spekulací, v rámci nichž předpokládá, že úspěšnost dosažení orgasmu, v rámci lesbických sexuálních aktivit je téměř stoprocentní. I když studie, ze které autorka vychází hovoří o maximálně 60 % úspěšnosti. Jakými fakty je tento názor autorky podložen?(v kapitole 2.4.1 o možných problémech lesbických vztahů je fenomén „splývání“ popsán naopak jako zcela asexuální vztah).
Od teoreticky zaměřené práce bych také očekávala větší snahu o rozlišení teoretických rámců jednotlivých studií, jejichž výsledky diskutuje. Očekávala bych tedy alespoň částečnou reflexi toho, které studie vychází z rámce sociálního konstruktivismu a které jsou více biologicky zaměřeny a jak se jednotlivé přístupy uplatňují v kladení výzkumných otázek či ve způsobu interpretace nalezených výsledků. Jaké jsou jejich styčné body, nebo kde se naopak ve svých interpretacích odlišují.

Závěr: Vzhledem k výše zmíněným nedostatků bakalářkou práci Alice Hurychové hodnotím mezi stupněm velmi dobře až dobře a práci doporučuji k obhajobě.

Posudek zhotovila:

Mgr. Věra Pivoňková Ph.D.
Katedra obecné antropologie FHS, UK